

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 12P/5/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6620200264
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Šulajová
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2020:6620200264.4

Uznesenie

Okresný súd Lučenec vo veci starostlivosti o maloleté deti: 1/ S. Š., narodený XX.XX.XXXX, 2/ S. Š., narodený XX.XX.XXXX, 3/ Q. Š., narodená XX.XX.XXXX, 4/ Q. V. Š., narodený XX.XX.XXXX, všetky maloleté deti trvale bytom K. XXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, deti rodičov: matka A. Š., narodená XX.XX.XXXX, trvale bytom K. XXX, štátna občianka SR a otec S. Š., narodený XX.XX.XXXX, trvale bytom K. XXX, štátny občan SR, o podnet na začatie konania o uložení výchovného opatrenia - dohľadu nad výchovou maloletých detí, takto

rozhodol:

I. Súd u r č u j e nad výchovou maloletých detí: 1/ S. Š., narodeného XX.XX.XXXX, 2/ S. Š., narodeného XX.XX.XXXX, 3/ Q. Š., narodenej XX.XX.XXXX, 4/ Q. V. Š., narodenej XX.XX.XXXX, výchovné opatrenie - dohľad po dobu 12 mesiacov, od právoplatnosti tohto uznesenia.

II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Lučenec uznesením číslo konania 12P/5/2020-14 zo dňa 17.01.2020 v zmysle § 23 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku (ďalej CMP) začal konanie o uloženie výchovného opatrenia - dohľadu nad výchovou maloletých detí.

2. Uznesením Okresného súdu Lučenec číslo konania 9P/63/2019-9 zo dňa 20.11.2019 súd Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec povolil vstup do obydľia na adrese K. XXX, za účelom preverenia stavu maloletých detí, podľa § 93f zákona č. 305/2005 Z. z. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 20.11.2019.

3. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec v správe zo dňa 06.12.2019 konštatoval, že s poukazom na správy zo škôl, správy od pediatra, informácií získaných od svedkov ako aj z vlastného sociálneho zhodnotenia životnej situácie maloletých detí zastáva názor, že boli splnené dôvody na uloženie výchovného opatrenia - dohľadu nad výchovou maloletých detí, a to najmä z dôvodu neusporiadaného rodinného života, ktorý má negatívny vplyv na vývoj maloletých detí.

4. Kolízny opatrovník na pojednávaní súdu uviedol, že má za to, že sú splnené podmienky na nariadenie výchovného opatrenia - dohľadu nad výchovou maloletých detí. Prvý podnet bol prijatý dňa 14.11.2019, kde anonymný žiadateľ žiadal o prešetrenie pomerov v rodine pani Š., nakoľko maloleté deti vyrastajú vo veľmi zlom prostredí. Dňa 15.11.2019 bola kontaktovaná stará matka maloletých detí, pani Š., ktorá uviedla, že deti bývajú prevažne od narodenia u nej, avšak v minulosti tam bývali aj ich rodičia, medzi ktorými boli časté hádky a fyzické napadnutia navzájom. Následne dňa 18.11.2019 sestra otca maloletých detí, pani J. do úradného záznamu uviedla, že od viacerých susedov má informácie, že k matke v čase, keď jej brat je v zahraničí chodí nejaké auto, do ktorého matka nastúpi a maloletý, 4-ročný S. zostáva doma sám. Už aj maloletá Q. asi pred 2 rokmi volala políciu, lebo rodičia sa hádali a bili. Maloletá Q. sa aj pocikávala, matka s ňou mala chodiť k psychológovi, avšak nechodila. Pani J. sa

snažila túto situáciu riešiť s bratom, avšak keď ju naposledy fyzicky napadol, tak sa ho už bojí. Matka po požití zrejme nejakých návykových látok zvykne spať aj niekoľko dní, preto sa bojí o maloletého S., ktorý je v jej starostlivosti. Dňa 21.01.2019 bol znova prijatý podnet od anonymného oznamovateľa, že matka sa o deti nestará, často na ne kričí a stará sa o nich pani Š., stará matka detí. V lete v roku 2019 musela matku maloletých detí odviešť aj záchranka, nakoľko bola zrejme zdrogovaná a jej muž bol veľmi opitý. Rodičia pijú a v nočných hodinách chodia do krčmy aj s maloletým S.. Stalo sa, že sa tak pobili, že pani Š. vyliezla v gaľkách na strechu a volala pomoc a políciu. Situácia sa v rodine zhoršila za posledného 1 a 1/2 roka.

5. Matka maloletých detí uviedla, že nevie čo má povedať k podnetu úradu práce, nakoľko maloletého nikdy neudrela, a čo sa týka pána N.O., tento ju nenávidí, pretože jej mama spávala s jeho otcom. Alkoholické nápoje požíva tak, ako bežný človek, v lete si dá pivo, v krčme u N. nebola asi jeden rok a nepožíva ani žiadne omamné látky. Do domácnosti si kupujú pivo s manželom, nie však každý deň. S manželom sa háda tak, ako v bežných rodinách a čo sa týka požívania alkoholických nápojov, on ich požíva tak, ako bežne. Maloletej Q. bola naposledy na rodičovskom združení, keď bola šiestačka, v súčasnosti je deviatačka, nechodí na rodičovské združenia, lebo nie sú problémy. Keby boli problémy, určite by išla. Nevie si spomenúť kto je triednym učiteľom dievčatám. Maloletému S. je triedna U. T..

6. Otec maloletých detí uviedol, že chce, aby súd vypočul svedkov, na ktorých poukázal úrad práce. On pracuje v Taliansku už 8 rokov, sezónne, počas leta. Má vedomosť, že manželka si dá nejaké pivo, o inom nevie. Zvykne si kúpiť, keď varí vypije si, tak dve pivá, iné nepije nič. On si tiež zvykne dať pivo, niekedy aj borovičku. Myslí si, že nemá problém s alkoholom ani jeho manželka. Navrhol, aby súd vypočul starú matku maloletých detí, A. Š., jeho sestru, W. J. a susedu oproti, K. Z.. Na pojednávaní súdu dňa 25.02.2020 otec maloletých detí uviedol, že súhlasí, aby súd určil nad výchovou maloletých detí dohľad, aj keď si myslí, že nemajú žiaden problém. To, čo napísala vo vyjadrení jeho sestra je výmysel, pretože je zjavné, že na polícii v Lovinobani nič nevidujú. Problém má so sestrou z toho dôvodu, že keď on je v Taliansku posieľa jej peniaze, z ktorých sumu 120,--Eur má každý mesiac dávať jeho manželke. Je však pravdou, že pre problém s alkoholom mal aj zadržaný vodičský preukaz, dostal podmienku a taktiež aj jeho manželka. Nie je pravda, že by deti fyzicky napádal, je pravdou, že im dal len sem-tam po zadku. Netrval na vypočutí susedy K. Z., preto súdu ani neoznámil jej adresu.

7. Súd vykonal dokazovanie výsluchom matky, otca, kolízneho opatrovníka, svedkyne A. Š., prečítaním uznesenia Okresného súdu Lučenec číslo konania 9P/63/19-9, správ z prešetrenia pomerov kolíznym opatrovníkom, pripojených spisov Okresného súdu Lučenec sp. zn. 0T/16/2016, 2T/46/2016, správy z Obecného úradu K., zo Základnej školy A., záznamu kolízneho opatrovníka z Reštaurácie u N., správy z OO PZ Lovinobaňa, vyjadrenia predvolanej svedkyne X.. W. J., vyjadrenia N.. Q. a zistil nasledovný skutočný stav:

8. Uznesením Okresného súdu Lučenec číslo konania 9P/63/2019-9 zo dňa 20.11.2019 súd Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec povolil vstup do obydľia na adrese K. XXX, za účelom preverenia stavu maloletých detí, podľa § 93f zákona č. 305/2005 Z. z. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 20.11.2019.

9. Zo správy z prešetrenia pomerov kolíznym opatrovníkom zo dňa 06.12.2019 má súd preukázané, že na základe podnetu prijatého dňa 14.11.2019 v emailovej pošte, úrad vykonal dňa 18.11.2019 sociálne šetrenie v rodine matky A. Š., nar. XX.XX.XXXX na adrese K. XXX. V domácnosti sa okrem matky mali nachádzať mal. S. Š., nar. XX.XX.XXXX a mal. S. Š., nar. XX.XX.XXXX. Maloleté deti Q. V. Š., nar. XX.XX.XXXX a Q. Š., nar. XX.XX.XXXX boli podľa potvrdenia starej matky A. Š., nar. XX.XX.XXXX v škole. Zároveň sa maloleté väčšinou zdržiavajú v jej domácnosti na adrese K. XXX. Prijatý podnet upozorňuje na pani A. Š., matku maloletých detí, ktorá maloletým deťom neposkytuje adekvátnu starostlivosť okrem iného aj z dôvodu požívania návykovej látky. Na základe uvedených skutočností dňa 18.11.2019 v ranných hodinách, vykonal úrad sociálne šetrenie v domácnosti matky na adrese K. XXX. Sociálne šetrenie sa v domácnosti nepodarilo vykonať ani za súčinnosti polície a starej matky maloletých detí, pani Š., bytom K. XXX. Nakoľko orgán sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately mal v tom čase informácie nasvedčujúce tomu, že maloleté deti môžu byť vystavené ohrozeniu života, zdravia, neľudskému alebo zlému zaobchádzaniu, ktoré nie je možné overiť podľa § 93b) ods. 1 písm. b) až f) zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kurately, a zamestnancovi orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately nebolo umožnené preveriť

stav dieťaťa, úrad podal návrh na príslušný súd na povolenie vstupu do obydlija na účel preverenia stavu dieťaťa podľa osobitného predpisu. Dňa 22.11.2019 bolo tunajšiemu úradu doručené Uznesenie Okresného súdu Lučenec sp. zn. 9P/63/2019, vydaného dňa 20.11.2019 o 14:31 hod., ktorým súd Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, odboru sociálnych vecí a rodiny povolil vstup do obydlija na adrese K.Ý. XXX, XXXXX K. na účel preverenia stavu maloletých detí S. Š., nar. XX.XX.XXXX a mal. S. Š.X., nar. XX.XX.XXXX, podľa § 93f zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých. Dňa 18.11.2019 pani J., sestra otca maloletých detí opakovane informovala tunajší úrad o situácii v rodine a žiadala situáciu riešiť, lebo je jej ľúto maloletých detí. (úradné záznamy spísané s pani J. č. 2019/340013, 2019/341902 a 2019/338783 pripájame v prílohe listu). Na základe týchto podaní sa úrad znovu dňa 19.11.2019 pokúsil vykonať v rodine sociálne šetrenie avšak znovu bezúspešne. Toho istého dňa z telefonického rozhovoru s triednymi učiteľkami K.. T. a K.. D. zo Základnej školy A. bolo zistené, že maloletá Q. Š. chodí do školy pravidelne a nemá žiadne neospravedlnené hodiny, učí sa dobre, v kolektíve je obľúbená a nie sú s ňou žiadne problémy. Matku v škole nepoznajú vôbec a otec bol v škole jedenkrát zaplatiť poplatky. Rodičia sa rodičovských združení nezúčastňujú a do školy sa nedostavia ani na predvolanie. Maloletá Q. V. Š. má vzorovú školskú dochádzku, nemá žiadne neospravedlnené hodiny, učí sa dobre a v kolektíve je obľúbená. Chodí čisto a pekne oblečená. V škole s ňou nie sú žiadne problémy. Rodičov triedna učiteľka K.. D. nepozná, nezúčastňujú sa rodičovských združení a nedostavia sa ani na predvolanie. Toho istého dňa v telefonickom rozhovore K.. J., pediater maloletých detí uviedla: v minulosti (rok 2016) pediater nahlásil matku na tunajší úrad z dôvodu, že matka maloletým deťom nezabezpečila preventívne prehliadky a pri osobnej návšteve pediater našiel 4 deti samé doma. Po nahlásení podnetu a následnom monitorovaní rodiny zo strany úradu už s matkou pediater problémy nemal. Matka sa s maloletými deťmi dostaví na predvolanie do ordinácie a maloleté deti majú absolvované prehliadky a očkovania.. Maloleté deti nebývajú choré. Naposledy bola matka v ordinácii s maloletou Q. V. dňa 13.09.2019 na 15 ročnej prehliadke, s maloletou Q. dňa 13.09.2019 na 11 ročnej prehliadke, s maloletým S. dňa 08.02.2019 na 3 ročnej prehliadke a s maloletým S. navštívila ordináciu dňa 19.08.2019. MUDr. J. uviedla, že matka v čase návštev v ordinácii pôsobila nervózne, ale nejavila známky požitia nejakých návykových látok. Dňa 21.11.2019 tunajší úrad znovu vykonal sociálne šetrenie v rodine na adrese K. XXX v čase od 12.10 hod. do 13.15 hod.. V čase soc. šetrenia doma nikto neotváral, preto úrad telefonicky kontaktoval matku, ktorá v tel. rozhovore uviedla, že je aktuálne v obci Á.. Susedia bývajúcí vedľa a oproti rodinného domu matky uviedli, že videli cca pred 10 minútami maloletého S. na dvore rodinného domu. Suseda uviedla, že maloletý je asi doma sám, čo matka urobila aj v minulosti. Susedia nechceli byť menovaní a uviedli, že matka sa o svoje deti nestará, že všetky okrem maloletého S. bývajú u starej matky, pani Š.. Rodičia podľa slov susedov požívajú často alkoholické nápoje, potom sa hádajú a v tejto súvislosti boli privolané aj policajné hliadky. Počas rozhovoru so susedmi bola kontaktovaná stará matka, pani Š., ktorej bolo oznámené, že maloletý S. je pravdepodobne doma sám. Na základe uvedeného sa stará matka dostavila do bydliska K. XXX. Stará matka zistila, že maloletý S. sa v dome nachádzal s matkinou kamarátkou, pani X. K., nar. XX.XX.XXXX, ktorá uviedla, že o maloletého S. sa stará do príchodu matky. Pani K. uviedla, že matka asi pred cca 30 minútami išla do obchodu na nákup. Stará matka uviedla, že matkinu kamarátku nepozná a vidí ju prvýkrát a spýtala sa jej prečo neotvárala. Pani K. uviedla, že nič nepočula. Počas rozhovoru s pani K.Í. prišla aj maloletá Q. Š., ktorá uviedla, že pani K. pozná a už ju v domácnosti mamy videla. Maloletá Q. uviedla, že sa nedávno vrátila zo školy a býva dlhšie aj so svojimi súrodencami u starej matky, ktorá sa o nich stará a je jej u nej dobre. Na otázku prečo býva u starkej odpovedala, že je od starkej bližšie na autobus. K mame zvykne tiež občas chodiť. Maloletá bola čisto a vhodne oblečená. V čase soc. šetrenia bol prítomný v domácnosti aj maloletý S., ktorý bol čisto a vhodne oblečený. Maloletý uviedol, že dnes jedol rožok s paštétou. Dňa 21.11.2019 anonymný oznamovateľ kontaktoval úrad, ktorý podrobne opisuje konfliktnú situáciu v rodine matky A. Š. a vzhľadom na skutočnosti, ktoré uvádza žiada situáciu v rodine prešetriť a riešiť v prospech maloletých detí. Úradný záznam č. 2019/344624 z telefonického rozhovoru pripájame v prílohe listu. Dňa 22.11.2019 tunajší úrad zisťoval informácie o prospechu a správaní maloletého S. Š. a v tejto súvislosti kontaktoval riaditeľku ZŠ v K., K.. U. T.. Pani riaditeľka uviedla, že uvedenú rodinu pozná, lebo býva na ulici kde bývajú aj rodičia. Podľa jej názoru sú rodičia problémoví, pijú a do ich bydliska prichádza aj polícia. Matka so školou vôbec nespolupracuje, hoci do školy bola predvolaná už 4-krát a ani raz neprišla. O maloletého S. sa stará prevažne stará matka, pani Š., ktorá sa na neho chodí informovať do školy. Maloletý S. chodí do školy pravidelne a k dnešnému dňu má neospravedlnený 1 deň kedy nebol bez udania dôvodu v škole. Pani riaditeľka má od starej matky informáciu, že v ten deň ho mala do školy doniesť matka. Matka bola tiež školou predvolaná z dôvodu, aby s maloletým navštívila špecialistu, lebo má pravdepodobne dysgrafiú. Maloletý chodí do školy čisto a vhodne oblečený a stará matka mu zabezpečuje potrebnú starostlivosť v rámci svojich

možností". Tunajší úrad požiadal obec K. o súčinnosť vo veci prešetrenia situácie v rodine Š. v zmysle § 75 ods. 1 písm. f) bod 1 zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých. Zatiaľ odpoveď z obce nevidujeme. V rámci výkonu terénnej sociálnej práce vykonanej dňa 21.11.2019 bolo rozhovorom s majiteľom "Reštaurácie u N.", K. zistené, že "matka mal. detí, A. Š. sa zvykne v neskorých nočných hodinách potulovať aj s maloletým S. pred reštauráciou. Často ju vidieť pod vplyvom alkoholu alebo nejakej návykovej látky. Oboch rodičov vidieť na námestí piť a maloletý S. je s nimi". Dňa 02.12.2019 bolo vykonané sociálne šetrenie bytových a rodinných podmienok na adrese K. XXX. V čase sociálneho šetrenia sa v domácnosti nachádzali obaja rodičia a maloletý S.. Maloletý S. bol čisto a vhodne oblečený a pod okom mal modrinu. Matka uviedla, že maloletý pri hre spadol a následne začala plakať a vysvetľovať manželovi, že sa ju snažíme obviňovať, že bije deti. Zobrala syna na ruky a vyzývala ho aby povedal, že ho ona nebije. Otec, S. Š. nebol manželkou informovaný o podnete, ktorý bol nahlásený na tunajší úrad. Po oboznámení sa o účele sociálneho zisťovania v rámci komunikácie zvyšoval hlas a začal obviňovať susedu a svoju sestru, že to ich určite oni nahlásili. Otec uviedol, že sa dňa 29.11.2019 vrátil z Talianska. Na obhajobu svojej manželky uviedol, že keď maloletého S. udrela tak asi na to mala dôvod a to je ich vec. Otec aj matka v rozhovore neustále zvyšovali hlas a bolo ťažké s nimi komunikovať. Po vysvetlení, že prešetrujeme podnet a nikoho neobviňujeme sa situácia trochu upokojila. Matka potom uviedla, že ostatné mal. deti sú v škole. Potravinové zásoby mala rodina v postačujúcom množstve. Hygiena domácnosti bola v čase sociálneho šetrenia na dobrej úrovni. Rodine bolo zanechané predvolanie na pohovor na úrad na 04.12.2019 o 13.00 hod., rodičia zároveň boli oboznámení, že s maloletými deťmi bude vykonaný pohovor v súlade s Dohovorom o právach dieťaťa a § 43 zákona o rodine. Z rozhovoru s rodičmi zo dňa 04.12.2019 vyplynulo, že otec S. Š., nar. XX.XX.XXXX je zamestnaný na trvalý pracovný pomer v poľnohospodárskej firme v Taliansku. K pracovnému úväzku sa vyjadriť nevedel, nakoľko nemá pracovnú zmluvu. Jeho čistý príjem je cca 10 000,--Eur a k tomu sa mu ešte vypláca podpora, bližšie špecifikovať, prečo sa mu vypláca, nevedel. Uviedol, že keď odpracuje 105 dní, vtedy mu na ňu vznikne nárok. Matka, A. Š., nar. XX.XX.XXXX aktuálne pobera prídavok na tri deti vo výške 73,02 Eur a peňažný príspevok na opatrovanie svojho otca X. Š., nar. XX.XX.XXXX vo výške 308,63 Eur mesačne. Rodina obýva prízemný rodinný dom zariadený ako kuchyňa, obývací izba, spálňa a detská izba. Vlastníkmi rodinného domu sú mal. deti Q., S. O. Q. V.. Náklady na bývanie pozostávajú z úhrady domovej dane a poplatku za komunálny odpad cca 20,--Eur na osobu, poplatku za elektrickú energiu vo výške 35,--Eur, poplatku za plyn vo výške 75,--Eur a poplatku za vodu v sume 15,--Eur mesačne. Ďalšie poplatky uhrádzajú za internet v sume 12,--Eur mesačne a daň za psa v sume 7,--Eur. V rozhovore otec uviedol, že v zahraničí počas roka pracuje 4 až 5 mesiacov s menšími prestávkami. Výplatu zvykne dostať naraz, ale na účte majú dostatok finančných prostriedkov na uspokojovanie potrieb mal. detí. Matka doplnila, že s manželom majú spoločný účet a nesplácajú žiadnu pôžičku. Oblečenie mal. deťom zabezpečuje väčšinou matka, ale aj stará matka Š.T. im kúpi oblečenie. Podľa slov matky oblečenie kúpi, lebo chce a niekedy aj keď ho deti nepotrebujú. V čase keď boli mal. deti v domácnosti u starej matky, rodičia uviedli, že starej matke prispievali na ich výživu tak, že starká uviedla, čo všetko im kúpila a následne to matka starkej preplatila. Podľa slov rodičov sa maloleté deti na chode domácnosti nepodieľajú, lebo v tomto smere je ich výchova náročná. Otec je vo výchove detí maximálne tolerantný a to aj napriek tomu, že mal. deti už rozbili dva televízory a mamu zase deti nerešpektujú. Otec v tejto súvislosti poznamenal, že výchova detí sa dá zvládnuť, ale nech sa potom ostatní nestarajú a nepodávajú anonymné podania. V tejto súvislosti otec uviedol príklad, keď stará matka mal. deťom nakúpi množstvo čokolád a dovolí aby ju všetku zjedli. Oni rodičia potom musia deťom zabezpečiť ošetrovanie u zubára, nakoľko majú pokazené zuby. V rozhovore matka uviedla, že chodievala na rodičovské združenia a komunikuje so školou. Na začiatku školského roka uhrádzala mal. deťom po 25,- € ZRPŠ, platila za pracovné zošity, presne uviesť koľko nevedela. Na stravu v školskej jedálni chodí iba mal. Q. a mal. S.. Na otázku prečo úradu neotvárala v čase soc. šetrenia v dňoch 18.11.2019 a 19.11.2019 uviedla, že v tom čase nebola doma, bola pre jablká u C.. Bola informovaná, že tam vtedy bola aj polícia. Na otázku či rodičia užívajú nejaké omamné resp. návykové látky, matka odpovedala, že ona fajčí a otec vypije iba pivo. Otec pripustil, že občas si vypije a potom dochádza medzi rodičmi ku konfliktom. Podľa neho najväčší konflikt v rodine vyvoláva jeho sestra a starká (zo strany matky). Aktuálne sa otec snaží situáciu ovládať. Toho istého dňa v súlade s Dohovorom o právach dieťaťa a podľa §43 ods.1 zákona o rodine bol vykonaný pohovor s mal. deťmi Q. V. Š., nar. XX.XX.XXXX, ktorá navštevuje 9. ročník ZŠ A., mal. Q. Š., nar. XX.XX.XXXX, ktorá navštevuje 6.ročník ZŠ A., mal. S. Š., nar. XX.XX.XXXX, ktorý navštevuje 2. ročník ZŠ K. a mal. S. Š., nar. XX.XX.XXXX. Maloletá Q. V. uviedla nasledovné: "Od štvrtiny septembra 2019 sme väčšinou boli v domácnosti starkej, pretože sme tam mali prístup k wifine, aj priestorovo to u starkej bolo výhodnejšie, mala som tam svoj pokoj. U starkej je pokoj lebo doma nás je veľa na malom priestore. Zároveň sme občas prespali aj doma. Odkedy sa vrátil otec

zo zahraničia, bývame doma, ja spávam v obývacej izbe, lebo tam je najlepšie. K učeniu pristupujem zodpovedne ale súrodenci sa veľmi učiť nechcú. Presne neviem kam pôjdem na strednú školu ale podala som si prihlášku na Pedagogickú školu v Lučenci, na Zdravotnú školu v Banskej Bystrici, na Strednú priemyselnú školu Jozefa Murgaša v Banskej Bystrici a na fotografický dizajn vo Zvolene na Súkromnej umeleckej školy. Vo voľnom čase sa stretávam s kamarátmi, čítam alebo pozerám filmy. Obidvaja rodičia sú tvrdohlaví, a stane sa, že sa pohádajú. Stalo sa, že sa navzájom napadli ale to bolo dávno. Na chode domácnosti sa podieľam len keď ma prinúti mama alebo otec. Aktuálne by som nič nemenila, ale mohli by si rodičia ako aj ostatní príbuzný (starká, otcova sestra) medzi sebou vyriešiť konečne svoje nezhody a nedorozumenia, všetko sa točí okolo peňazí. Keby som napríklad oslavovala narodeniny musela by som ich kvôli nezhodám v rodine oslavovať na dva krát". Maloletá Q. Š. v rozhovore uviedla: "V minulosti sa stalo, že sama som privolala políciu, lebo si ocino vypil a mame sa vyhráždal, že ju zabije, ja som sa vtedy zľakla. Podľa mňa by to však otec neurobil, je takýto iba keď si vypije. Mama ho žiadala aby sa išiel liečiť ale on jej to iba sľubuje. Cez prázdniny sme boli striedavo u starkej aj doma a od začiatku školského roku sme boli väčšinou u starkej a domov sme chodili iba niekedy a prespali sme tam noc alebo dve. Odkedy prišiel otec domov, t. j. minulý týždeň, tak sme už iba doma. Keď bol teraz ocino v Taliansku, tak sme častejšie prespávali u starkej, bolo to takto po prvýkrát, inokedy keď bol otec v zahraničí tak sme bývali doma s mamou. Nakoľko ja so sestrou sa nehram s hračkami a doma sa nám rozbil počítač a nešla wifina, tak pre mňa bolo lepšie bývať u starkej. Čo sa týka návštev, ktoré mali chodiť ku nám domov, ja viem, že k nám chodil jeden ujo- pán D., t. j. otec Q. (sestrinej) kamarátky, prišiel len tak na návštevu. V dome spávam s mal. S. na jednej posteli a na druhej spáva brat S.. Sestra spáva v obývacej izbe a rodičia spávajú v spálni. V škole sa učím dobre, najviac ma baví matematika. Najbližšia mi je mama, ktorej sa viem zdôveriť, starká je výbušnejšie povahy, za mnoho vecí ma upozorňuje. Vo voľnom čase si rada kreslím, alebo sa hrám na mobile. Kamarátky mám aj v triede aj na K.. Aktuálne nie je nič, čo by som chcela zmeniť alebo aby bolo niečo inak, iba to, aby sme každý mali svoju izbu. Maloletý S. Š. uviedol nasledovné: "Ja bývam u starkej aj doma. U starkej bývam veľa dní, niekedy aj 3,4 dni, kým starká nejde do roboty. Niekedy ideme domov a na mňa dozrú dievčatá, ktoré idú so mnou aj do obchodu kúpiť desiatu. Ocko bol preč dva mesiace a aj teraz sme niekedy u starkej, niekedy doma. Čo sa týka bývania, je to dobré doma aj u starkej. Rodičia sa hádajú, hádajú sa aj v noci aj ráno, ale nie často, iba vtedy, keď oco sľúbi, že nebude piť". Na otázku, či sa stalo už, že bola u nich doma polícia, či si na to spomína? "Spomínam si, bolo to asi vlni, keď prišla polícia. Starká mi vtedy spravila jesť ale ja som bol chorý, tak som k nej nešiel a starká potom zavolała políciu, lebo si myslela, že mama ma neposlala do školy. V škole sa učím na jednotky a dvojky. Písal som aj Ježiškovi, aký darček by som si želal. Najbližšia mi je starká, maminka a ocino. Ocko je niekedy prísny, keď dievky robia bodrel. Ja sa bojím iba takého F. z K., čo sa robí, že je silný. Rád sa bicyklujem, mám kamarátov na tej ulici, kde býva mama a na tej ulici kde býva starká mám kamaráta iba 3 ročného K.. Domov k mame chodia ľudia, to sú kamaráti mamy a otca a ja ich poznám". V závere maloletý S. uviedol, že "u starkej má väčší pokoj a býva sa mu tam lepšie, otec ho pustí k starkej". Počas rozhovoru s maloletým S. bol v kancelárii prítomný aj mal. S., ktorý sa hral a k mal. S. prejavoval pozitívne emócie a pekne ho oslovoval. V priebehu komunikácie s mal. deťmi dvakrát vbehol do kancelárie otec a pobúrené namietal, že je toto obyčajná fraška, hoci mal. deti sa hrali s hračkami so zápalom a nadšením. Zamestnanec, ktorý viedol rozhovor, otca vyzval aby do rozhovoru nezasahoval. Keď otec odišiel, maloletý S. reagoval slovami a "už sa môžeme pokojne hrať." Maloletý S. Š. vzhľadom na svoj vek vykazoval veľmi dobré komunikačné schopnosti. V rozhovore, ktorý sa uskutočnil počas hry s maloletým uviedol, že "má tri roky a maminka je dobrá". Na otázku čo to podľa neho znamená? "Aby ma musela ľúbiť". A ľúbi ťa? "Áno. Ja spím v izbe s maminkou a ostatní spia v spálni a v izbe a ocko spí v obývačke". Mám rád maminku a nie vodu. Najradšej mám Q., Q. aj S., s ktorým sa hrám". Na otázku, či aj jeho súrodenci bývajú v domčeku odpovedal? "Áno máme spoločné postielky". Na otázku či počul, že sa rodičia hádajú odpovedal? "Ocko veľmi kričí po maminke, nadáva jej - mater, krik ma aj zobudí, ocko rozbíja taniere. Ocko maminku skrútil a mala aj modrinu na nohe (ukázal kde)". Na otázku čo robí doma s maminkou? "Hrám sa. Chcel by som autíčko a žlté pero, alebo veľké policajné auto. Ocko mi kúpil vláčik, doniesol ho z Talianska".

Výchova maloletého dieťaťa predstavuje veľmi dôležitú náplň inštitútu rodičovských práv a povinností. Právo dieťaťa na rodičovskú výchovu a starostlivosť zaručuje Ústava SR v čl. 41. Obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa, pričom základným zmyslom ich starostlivosti musí byť záujem dieťaťa. Maloleté dieťa pre svoje slabšie právne postavenie potrebuje osobitnú ochranu a starostlivosť. Táto ochrana mu je poskytovaná predovšetkým v prostredí rodiny. Práve rodinné prostredie, v ktorom dieťa vyrastá, významne ovplyvňuje jeho ďalší vývoj a vo formovaní osobnosti dieťaťa predstavuje nezastupiteľné miesto. Ak rodina neplní svoje funkcie, vyžaduje pomoc zo strany spoločnosti. O zaistenie najlepšieho záujmu dieťaťa musia v prvom rade usilovať jeho rodičia,

avšak nie každé dieťa žije v ideálnom prostredí. Nielen rodičia, ale aj spoločnosť sama má záujem a povinnosť dohliadať na riadnu výchovu maloletého, ak rodičia z akýchkoľvek dôvodov svoje povinnosti riadne neplnia, alebo svoje práva zneužívajú. Zákon o rodine proklamuje právo každého oznámiť orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obci alebo súdu nevhodné správanie detí, ako aj porušovanie povinností rodičov, vyplývajúcich z ich rodičovských práv a povinností alebo zneužívanie ich práv. Rovnako každý môže oznámiť tomuto orgánu, obci alebo súdu skutočnosť, že rodičia nemôžu plniť svoje rodičovské práva a povinnosti. Každý z týchto subjektov je povinný oznámenie prijať a urobiť výchovné opatrenie. Výchovné opatrenie je jedným z mechanizmov, ktoré bráni negatívnym vplyvom na rodinný život s cieľom napomôcť navráteniu riadneho výchovného prostredia. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti vyplývajúce z prijatých podaní, správ zo škôl, správy od pediatra, informácií získaných od svedkov ako aj z vlastného sociálneho zhodnotenia životnej situácie mal. detí, úrad zastáva názor, že boli splnené dôvody na uloženie výchovného opatrenia- dohľadu, nad výchovou maloletých detí, a to najmä z dôvodu neusporiadaného rodinného života, ktorý má negatívny vplyv na vývoj mal.

10. Zo správy z prešetrenia pomerov zo dňa 23.01.2020 kolíznym opatrovníkom je preukázané, že dňa 22.01.2020 úrad vykonal sociálne šetrenie v rodine S. Š. a A. Š., rodičov maloletých detí. V čase sociálneho šetrenia boli prítomní obidvaja rodičia, ktorí nejavili známky požitia alkoholu, resp. inej omamnej látky. Rodina obýva prízemný rodinný dom zariadený ako kuchyňa, obývacia izba, izba na spanie a detská izba. Súčasťou domu je kúpeľňa s WC. Domácnosť je kompletne zariadená štandardným nábytkom a vybavená elektrospotrebičmi bežnej potreby. Hygiena domácnosti bola v čase soc. šetrenia na dobrej úrovni. Maloleté deti majú k dispozícii samostatnú zariadenú izbu, ktorá vyhovuje ich potrebám. Vlastníkmi rodinného domu sú mal. deti Q., S. O. Q. V.. Vykurovanie domácnosti je plynové a aj pevným palivom. Vodu používajú z vlastnej studne. Náklady na bývanie pozostávajú z úhrady domovej dane a poplatku za komunálny odpad cca 20,- € na osobu, poplatku za el. energiu vo výške 35,- €, poplatku za plyn vo výške 75,- € a poplatku za vodu v sume 15,- € mesačne. Ďalšie poplatky uhrádzajú za internet v sume 12,- € mesačne a daň za psa v sume 7,- €. Potravinové zásoby mala rodina v dostatočnom množstve.

Matka A. Š. poberá peňažný príspevok na opatrovanie vo výške 308,63 € mesačne a prídavok na tri deti vo výške 74,85 €, na mal. S. si prídavok na dieťa vybavuje. Otec S. Š. je zamestnaný v spoločnosti MARCHETTI HAYMO v Provincii Autonoma di Bolzano. V Taliansku je tiež prihlásený na prechodný pobyt na adrese H. XX, XXXXX T. V Taliansku pracuje už 8 rokov. Aktuálne poberá dávku v nezamestnanosti. Mal. Q. V. Š., nar. XX.XX.XXXX, navštevuje 9. ročník ZŠ A., mal. Q. Š., nar. XX.XX.XXXX, navštevuje 6. ročník ZŠ A., mal. S. Š., nar. XX.XX.XXXX, navštevuje 2. ročník ZŠ K. a mal. S. Š., nar. XX.XX.XXXX, navštevuje Materskú školu K.. Zdravotnú starostlivosť maloletým deťom poskytuje MUDr. J.. Tunajší úrad zistil, že matke je pri zabezpečovaní prístupu mal. detí k zdravotnej starostlivosti veľmi nápomocná stará matka mal. detí (zo strany matky) p. Š.. Stará matka zároveň komunikuje aj s triednymi učiteľmi starších maloletých detí (tak ako to bolo uvedené v správe zo dňa 06.12.2019). V čase soc. šetrenia boli podľa slov rodičov maloleté deti v školskom a predškolskom zariadení. Dňa 04.12.2019 bol vykonaný rozhovor s mal. deťmi, ktorý je obsahom správy zo dňa 06.12.2019. Vzhľadom na skutočnosti, ktoré tunajší úrad podrobne uvádza vo svojej správe zo dňa 06.12.2019 ako aj vyjadrenia Obecného úradu K. a Základnej školy A. (ktoré pripájame v prílohe), úrad trvá na svojom konštatovaní, že výchova maloletého dieťaťa predstavuje veľmi dôležitú náplň inštitútu rodičovských práv a povinností. Obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa, pričom základným zmyslom ich starostlivosti musí byť záujem dieťaťa. Rodinné prostredie, v ktorom dieťa vyrastá, významne ovplyvňuje jeho ďalší vývoj a vo formovaní osobnosti dieťaťa predstavuje nezastupiteľné miesto. Ak rodina neplní svoje funkcie, vyžaduje pomoc zo strany spoločnosti. O zaistenie najlepšieho záujmu dieťaťa musia v prvom rade usilovať jeho rodičia. Zároveň aj spoločnosť sama má záujem a povinnosť dohliadať na riadnu výchovu maloletého, ak rodičia z akýchkoľvek dôvodov svoje povinnosti riadne neplnia, alebo svoje práva zneužívajú. Zákon o rodine proklamuje právo každého oznámiť orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obci alebo súdu nevhodné správanie detí, ako aj porušovanie povinností rodičov, vyplývajúcich z ich rodičovských práv a povinností alebo zneužívanie ich práv. Každý z týchto subjektov je povinný oznámenie prijať a urobiť výchovné opatrenie. Výchovné opatrenie je jedným z mechanizmov, ktoré bráni negatívnym vplyvom na rodinný život s cieľom napomôcť navráteniu riadneho výchovného prostredia.

11. Zo správy z Obce K. zo dňa 11.12.2019, ktorú do súdneho spisu v rámci prešetrenia pomerov predložil kolíznym opatrovníkom ako aj zo správy Základnej školy A., mal súd preukázané, že v starostlivosti o maloleté deti rodičom pomáha pani Š., matka pani Š., pričom rodičia sa o deti starajú dobre, pokiaľ

nepožijú väčšie množstvo alkoholu a iných omamných látok. Pán Š. býva po požití alkoholu agresívnejší, ale či sa jeho agresivita prejavuje aj voči deťom, nevedia posúdiť. Voči menovaným neboli na úrade doposiaľ žiadne sťažnosti ani pripomienky (viď č. I. 27 spisu).

12. Triedna učiteľka maloletej Q. Š. uviedla, že maloletá je na vyučovanie pripravená, má výborné výsledky, jej správanie je bezproblémové, avšak komunikácia s rodičmi je nedostatočná, na rodičovské združenia vôbec nechodia, a nejavia záujem o študijné výsledky svojej dcéry. Z hodnotenia žiačky Q. Š. je preukázané, že jej správanie je bezproblémové, dosahuje výborné výsledky, avšak rodičia sa nezúčastňujú rodičovských združení a nejavia záujem o prospech a správanie svojej dcéry.

13. Kolízny opatrovník do súdneho spisu doložil aj záznam z terénnej sociálnej práce zo dňa 21.11.2019, vykonaný v Reštaurácii u N.P., kde zistil, že matka sa zvykne v neskorých nočných hodinách potulovať aj s maloletým F. pod reštauráciou, pričom z reštaurácie bolo vidieť aj to, že ho bila päšťami do tváre. Často ju vidieť pod vplyvom alkoholu alebo nejakej návykovej látky. Rodičov vidí na námestí piť a maloletý S. je s nimi.

14. Zo správy OO PZ Lučenec, Obvodné oddelenie Lovinobaňa, doručenej súdu dňa 17.02.2020 je preukázané, že tunajšie OO PZ neviduje žiadne výjazdy do domácnosti rodičov maloletých detí, a taktiež nebolo zistené, že by boli evidovaní ako páchatelia priestupkov ani iných trestných činov.

15. Z pripojeného spisu Okresného súdu Lučenec spisová značka 2T/46/2016 mal súd preukázané, že matka maloletých detí, A. Š. bola trestným rozkazom v predmetnej veci uznaná za vinnú, z prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona, za čo bola odsúdená na podmienený trest odňatia slobody 3 mesiace na skúšobnú dobu jedného roka, a taktiež jej bol uložený zákaz činnosti viesť motorové vozidlá v trvaní 15 mesiacov. Trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť dňa 22.04.2016. Uznesením Okresného súdu Lučenec číslo konania 2T/46/2016-53 zo dňa 22.09.2017 súd rozhodol o tom, že matka maloletých detí sa v zmysle § 50 ods. 4 Trestného zákona v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia osvedčila. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 10.10.2017.

16. Z pripojeného spisu Okresného súdu Lučenec spisová značka 0T/16/2016 mal súd preukázané, že trestným rozkazom v predmetnej veci otec maloletých detí, X C. bol obvinený z prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody 5 mesiacov s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu jedného roka a zároveň aj trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá v trvaní 15 mesiacov. Trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť dňa 15.03.2016. Uznesením Okresného súdu Lučenec číslo konania 0T/16/2016-58 zo dňa 02.08.2017 súd rozhodol, že otec maloletých detí, S. Š. sa v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia osvedčil. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 15.08.2017.

17. Predvolaná svedkyňa X.. W. J., sestra otca maloletých detí súdu doručila dňa 14.02.2012 podanie, v ktorom uvádza, že bude vypovedať ako svedok len v prípade, že otec maloletých detí nebude prítomný v pojednávacej miestnosti počas jej výpovede, lebo má obavy o svoj život. Už v minulosti ju fyzicky napadol, pichol jej prstom do oka, a to v auguste roku 2019. Taktiež v mesiaci júl 2019 ju nečakane navštívil v práci, kde ju verbálne obviňoval z vecí, ktoré nezapríčinila, pričom bol pod silným vplyvom alkoholu a určite aj nejakej návykovej látky. Je to možné overiť si aj na Mestskej polícii v Lučenci. Taktiež sa jej niekoľkokrát vyhrážal aj telefonicky, že ju zabije. K veci ďalej uviedla, že už v minulosti chcela cez sociálny odbor riešiť túto situáciu v rodine, avšak stará matka maloletých detí to odmietala, napriek tomu, že sa neustále sťažovala, že komplexnú starostlivosť bez finančnej podpory rodičov poskytuje maloletým deťom ona. Taktiež ju vyzvala suseda, že je nevyhnutné niečo urobiť, pretože maloletého S. už niekoľko dní nevidela na dvore, a k jeho matke neustále chodia ľudia, má podozrenie a obavu o jeho život, pretože jeho matka sa pravdepodobne stala priekupníčkou omamných látok. Túto informáciu vie potvrdiť aj príslušník, ktorý pracuje na Obvodnom oddelení v Lovinobani, ktorý hovoril s jej bratom v mesiaci december 2019, po jeho návrate z Talianska. Psychické problémy matky sa prejavili aj na zanedbaní výchovy maloletých detí a ich zdravotnom stave.

18. Svedkyňa A. Š., stará matka maloletých detí uviedla, že s dcérou nemá veľmi dobrý vzťah už dávno. Maloleté deti, okrem maloletého S. sú pri nej veľmi často. Nevie, či jej dcéra má problém s omamnými látkami, lebo to nevidela, avšak vie, že si vypije a taktiež si vypije aj otec maloletých detí. Často sa medzi sebou aj hádajú kvôli peniazom a deti z toho majú traumu, boja sa byť v takomto prostredí. Myslí si, že

maloleté deti majú radi matku, otca menej, nakoľko sa ho boja, keďže je dosť agresívny a všetky veci rieši bitkou. Deti o tom nechcú hovoriť, lebo sa boja svojho otca. Najstaršia dcéra, Q. skoro domov už ani nechodí. Väčšinou v domácnosti s matkou detí je len maloletý S.. Veľakrát videla, keď sa jej dcéra s mužom hádali, a bola to hotová spúšť, boli tam aj porozbíjané taniere.

19. Zo správy N. O. Q. vyplýva, že maloletá Q. Š. bola v jej ambulancii vyšetrená 16.01.2019 kvôli fóbii zo stomatologického ošetrenia a následne bola krátkodobo psychoterapeuticky vedená. Boli realizované len tri psychoterapeutické sedenia, na ktoré prišiel vždy jeden z rodičov v súlade s dohodnutým termínom. Následne maloletá musela absolvovať akútny stomatologický zákrok neštandardným spôsobom v Banskej Bystrici, ktorý bol pre ňu stresujúci.

20. Podľa § 37 ods. 1, ods. 2 písm. b/, ods. 7, ods. 8 Zákona o rodine, nevhodné správanie sa detí, ako aj porušovanie povinností rodičov, vyplývajúcich z ich rodičovských práv a povinností, alebo zneužívanie ich práv môže každý oznámiť orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obci alebo súdu. Rovnako môže každý oznámiť tomuto orgánu, obci alebo súdu skutočnosť, že rodičia nemôžu plniť povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností.

Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení:

b) určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad; dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, neštátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené.

Súd sleduje vykonávanie výchovných opatrení najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom a s príslušným zariadením.

Súd hodnotí účinnosť výchovného opatrenia priebežne tak, aby pred uplynutím obdobia, ktoré uviedol v rozhodnutí o jeho uložení, zhodnotil splnenie účelu výchovného opatrenia. Súd zruší výchovné opatrenie, ak splnilo svoj účel. Ak je to v záujme maloletého dieťaťa, môže súd rozhodnúť o opakovanom uložení výchovného opatrenia alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia. Ak súd na základe zhodnotenia účinnosti výchovného opatrenia rozhoduje o opakovanom uložení výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o nariadení ústavnej starostlivosti podľa § 54, môže dočasne upraviť pomery maloletého dieťaťa do právoplatnosti rozhodnutia.

21. Súd určil nad výchovou maloletých detí dohľad, nakoľko mal za to, že zo správ z úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, z prijatých podaní úradu - zo základnej školy, ktoré maloleté deti navštevujú, z obecného úradu ako aj z ich vlastného sociálneho zhodnotenia životnej situácie maloletých detí, keď sa prejavilo čo sami aj rodičia priznali, že požívajú alkoholické nápoje, podľa nich však v bežnom množstve, ako aj zo samotnej situácie v rodine, kde prevládajú hádky a výbušná povaha otca maloletých detí, čo vyplynulo aj z vyjadrenia svedkyne A. Š., starej matky maloletých detí, je preukázané, že je v záujme maloletých detí určiť nad ich výchovou dohľad v trvaní 12 mesiacov. O určení dohľadu nad výchovou maloletých detí súhlasili aj samotní rodičia.

22. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, kde žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Lučenec, Dr. Herza 14, 984 37 Lučenec.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 62 ods. 1, 2 CMP je odvolanie možné odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav vecí. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 CMP v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podľa § 64 CMP zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Podľa § 65 CMP odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

Podľa § 66 CMP odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný.

Podľa § 67 CMP na vady konania pred súdom prvej inštancie prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.